

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

547

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *de samenloop tussen een internationale kinderontvoering en een lopende strafzaak* (ingezonden 27 oktober 2017).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming) (ontvangen 29 november 2017) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 490

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «Baby weghouden bij ex met losse handjes is «kind ontvoeren»?¹

Antwoord 1

Ik heb kennisgenomen van dit bericht. Het gaat om een situatie waarop het Haags Kinderontvoeringsverdrag van toepassing is. De ratio van dit verdrag is dat ouders eerst terugkeren naar de gewone verblijfplaats en dan verder praten, al dan niet bij de rechter. De Nederlandse rechter oordeelt over de teruggeleiding. De Australische rechter is, als rechter van de gewone verblijfplaats van het betrokken kind, bevoegd te beslissen over zaken als een verzoek tot wijziging van de gewone verblijfplaats, gezag en omgang.

Vraag 2

Klopt het dat de man van Ingrid de Gelder naar Australië is gegaan, terwijl hij net drie dagen in hechtenis had gezeten voor mishandeling van zijn vrouw en er een aangifte wegens huiselijk geweld lag? Zo ja, hoe is dit mogelijk? Zo nee, hoe is dit dan gegaan?

Antwoord 2

Ik ga niet in op de bijzonderheden van deze individuele casus. Meer in het algemeen kan ik melden dat de omstandigheid dat een buitenlands persoon korte tijd in voorlopige hechtenis heeft gezeten ten gevolge van een aangifte tegen hem of haar, niet een verplichting met zich brengt om in Nederland beschikbaar te blijven voor politie en justitie in het verdere opsporingsonderzoek.

¹ Baby weghouden bij ex met losse handjes is «kind ontvoeren», AD, Menno Provoost 25-10-2017, <https://www.ad.nl/binnenland/baby-weghouden-bij-ex-met-losse-handjes-is-kind-ontvoeren~a1d06197/>

Vraag 3

Klopt het dat rechters die moeten oordelen over teruggeleiding bij de weging van huiselijk geweld meewegen of dit op structurele basis plaatsvond?

Antwoord 3

Het is aan de rechter om op basis van de hem ter beschikking staande informatie en hetgeen ter terechtzitting naar voren is gebracht tot een oordeel te komen over de teruggeleiding. Hierin wordt ook meegewogen of sprake is van huiselijk geweld. Wanneer er namelijk een ernstig risico bestaat dat het kind bij terugkeer wordt blootgesteld aan lichamelijk of geestelijk gevaar, kan de rechter besluiten niet over te gaan tot teruggeleiding van het kind. Zoals in de beantwoording van vraag 1 is aangegeven, is de Australische rechter bevoegd te beslissen over zaken als gezag en omgang. De betrokken moeder kan zich bij terugkeer tot de Australische rechter wenden.

Vraag 4 en 5

Bent u bekend met het feit dat de vader van baby Femke in mei 2017 onherroepelijk is veroordeeld door de Nederlandse politierechter voor mishandeling van de moeder in Nederland op of omstreeks 18 december 2016, dit in aanwezigheid van Femke?

Bent u bekend met het feit dat de vader deze onherroepelijke veroordeling negeert en thans gesignaleerd is voor tenuitvoerlegging van deze strafrechtelijke veroordeling waardoor hij Nederland naar alle waarschijnlijkheid niet zal bezoeken omdat hij dan bij de grens gearresteerd wordt? Klopt het dat de veroordeling wel maar de signalering niet is meegewogen in de uitspraak van de rechter die tot terug geleiding oordeelt?

Antwoord 4 en 5

Ik ga niet in op de bijzonderheden van deze individuele casus.

Voor wat betreft de vraag met betrekking tot de signalering verwijs ik naar de antwoorden bij de vragen 3 en 7.

Vraag 6

Hoe verwacht u dat de moeder nog gezinsleven zal kunnen uitoefenen met Femke, nu dat de vader niet naar Nederland zal komen en de moeder in Australië niet over woonruimte en inkomen beschikt?

Antwoord 6

Het is niet aan mij om hierover een oordeel te geven. Zowel de rechtbank Den Haag als het gerechtshof Den Haag hebben alle feiten en omstandigheden afgewogen en zijn tot de beslissing gekomen dat het betrokken kind teruggeleid dient te worden naar haar gewone verblijfplaats. Het is een eigen (vrijwillige) keuze van de moeder om al dan niet met haar dochter mee terug te reizen naar Australië.

Vraag 7

Hoe verhoudt deze strafrechtelijke veroordeling en mogelijke arrestatie van de vader in Nederland of elders zich met de uitgangspunten in het samenwerkingsprotocol gedwongen tenuitvoerlegging teruggeleidingsbeschikkingen in internationale kindervervoering zaken?²

Antwoord 7

De uitgangspunten in het vermelde samenwerkingsprotocol gelden voor alle zaken waarbij een kind ongeoorloofd naar Nederland is meegenomen of hier is achtergehouden. Het protocol is pas relevant vanaf het moment dat duidelijk is dat de wegvoerende ouder geen gehoor zal geven aan de rechterlijke (civiele) beslissing om het kind terug te geleiden naar het land van zijn laatste verblijfplaats. Op dat moment ontstaat voor de officier van justitie een publieke taak om de teruggeleiding in goede banen te leiden, zo nodig onder dwang van de sterke arm.

² Samenwerkingsprotocol gedwongen tenuitvoerlegging teruggeleidingsbeschikkingen in internationale kindervervoeringszaken
<http://www.kinderontvoering.org/uploads/Marije/Samenwerkingsprotocol%20gedwongen%20tenuitvoerlegging%20teruggeleidingsbeschikking%20in%20internationale%20kinderontvoeringszaken%20mei%202014.pdf>

De omstandigheid dat een van beide ouders een strafrechtelijke veroordeling op zijn of haar naam heeft staan, is in beginsel niet relevant bij de teruggeleiding. Inhoudelijk is de veroordeling al meegewogen door de civiele rechter in zijn besluit tot afgifte van het kind. Wel is het voorstelbaar dat een eventuele strafrechtelijke signalering tot gevolg heeft dat de betreffende ouder minder makkelijk van het ene naar het andere land beweegt bij de feitelijke overdracht of teruggeleiding. Het is aan de officier van justitie om bij het in goede banen leiden van de teruggeleiding zich ervan te vergewissen dat een signalering niet in de weg zal staan aan het goede verloop van de teruggeleiding.

Vraag 8 en 9

Kunt u de bijzondere omstandigheden waarin de officier van justitie zijn/haar medewerking kan weigeren zoals voorzien in artikel 4 van het samenwerkingsprotocol toelichten? Valt een nieuw bekend geworden signalering van een niet uitgezeten straf te zien als een bijzondere omstandigheid? Zo nee, ziet u reden om het samenwerkingsprotocol aan te passen? Is volgens u in onderhavige zaak sprake van een bijzondere omstandigheid, zoals voorzien in artikel 4 van het samenwerkingsprotocol?

Antwoord 8 en 9

Uit de publieke taak die het OM heeft bij teruggeleidingen in kinderonvoeringszaken³ volgt dat het OM zo nodig medewerking verleent aan de afgifte van een minderjarige en daarbij de sterke arm kan inschakelen. De officier van justitie verleent deze medewerking indien beide civiele partijen niet tot afspraken over de teruggeleiding kunnen komen en de persoon naar wie het kind dient te worden teruggeleid hierom verzoekt bij de officier van justitie. De officier van justitie is gehouden zijn medewerking te verlenen aan de teruggeleiding. Ruimte om medewerking te weigeren, is er voor de officier van justitie vrijwel niet; uitgangspunt is dat er uitvoering wordt gegeven aan het bevel van de rechter tot afgifte van de minderjarige en een daarbij noodzakelijke teruggeleiding naar het land van het laatste verblijf van het kind. Dat neemt niet weg dat de officier van justitie bij het uitvoeren van deze publieke taak, enige beleidsruimte heeft ten aanzien van de wijze waarop hij medewerking verleent en binnen welke termijnen hij de teruggeleiding in goede banen leidt, bezien vanuit het belang van het kind en daar waar mogelijk in afstemming met de advocaat van de ouder die de officier van justitie om medewerking heeft verzocht. In bepaalde gevallen zal de ouder die om teruggeleiding verzoekt een kort geding kunnen aanspannen om de officier van justitie te verplichten tot onverwijld teruggeleiding van het kind. In het genoemde samenwerkingsprotocol onder punt 4 staat dat als uitgangspunt geldt dat de officier van justitie zorgt voor een *onverwijld* uitvoering van het bevel van de rechter om het kind af te geven. De bijzondere omstandigheden die daarna worden benoemd (zoals het bestaan van een juridische of feitelijke misslag, of nieuwe feiten en omstandigheden die nog niet aan de rechter bekend waren) sluiten aan bij de criteria waaraan een kort gedingrechter zou toetsen en moeten dan ook worden uitgelegd als een tijdelijke pas op de plaats totdat eventueel de kort gedingrechter zich hierover heeft uitgelaten. De ruimte voor de officier van justitie om medewerking in absolute zin te weigeren, is er niet. Overigens heeft de voorzieningenrechter in het kort geding dat in de betreffende casus was aangespannen recent geoordeeld dat er geen sprake is van een feitelijke of juridische misslag en dat er geen sprake is van nieuwe feiten en/of omstandigheden die maken dat het hof Den Haag tot een andere beslissing had moeten komen. Ik zie momenteel dan ook geen aanleiding het bestaande samenwerkingsprotocol aan te passen.

Vraag 10

Bent u bereid de zaak persoonlijk te bekijken en te bezien wat mogelijk is om in ieder geval tot de Hoge Raad in cassatie uitspraak heeft gedaan niet over te laten gaan tot het teruggeleiden van Femke?

³ Artikel 13 lid 6 Uitvoeringswet en de artikelen 813 lid 1 sub c en artikel 812 Wetboek voor burgerlijke rechtsvordering.

Antwoord 10

Het Haags Kinderontvoeringsverdrag heeft tot doel de onmiddellijke terugkeer te verzekeren van kinderen die ongeoorloofd zijn overgebracht of worden vastgehouden in een Verdragsluitende Staat. Op grond van het Verdrag is de rechter de enige die zich kan uitlaten over een verzoek tot teruggeleiding. De rechtbank en het hof zijn beide tot een oordeel gekomen. Ik heb in deze situatie dan ook geen mogelijkheden om de teruggeleiding te voorkomen.